

VOORSTEL AAN DE GEMEENTERAAD

Onderwerp:	Zienswijze begroting MRE 2027
Zaaknummer:	3465517
Datum collegevergadering:	21 april 2026
Datum raadsvergadering:	2 juni 2026
Portefeuillehouder:	Marjan Vrijnsen-de Corte

Voorgesteld besluit

1. De zienswijze op de ontwerpbegroting 2027 MRE, conform bijgevoegde concept zienswijzebrief, vast te stellen en te verzenden aan de MRE.

Samenvatting

De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om een zienswijze af te geven op de ontwerpbegroting MRE 2027. Op die manier heeft de raad invloed op de begroting van de MRE. In dit voorstel wordt een concept zienswijze voorgelegd aan de raad waarin de belangrijkste aandachtspunten vanuit de gemeenteraad overgebracht worden aan het AB en DB MRE.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief MRE
2. Begroting MRE 2027
3. Zienswijzebrief gemeenteraad Deurne

AAN DE RAAD,

1. Voorgesteld besluit

1. De zienswijze op de ontwerpbegroting 2027 MRE, conform bijgevoegde concept zienswijzebrief, vast te stellen en te verzenden aan de MRE.

2. Inleiding

Op 13 maart 2026 heeft het Dagelijks Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven (MRE) u de ontwerpbegroting 2027 MRE aangeboden. Gemeenteraden hebben de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze op deze ontwerpbegroting. De zienswijze dient uiterlijk 8 juni 2026 kenbaar gemaakt te worden. De begroting 2027 betreft de eerste begroting van de nieuwe samenwerkingsperiode 2027-2030.

Omdat het nieuwe samenwerkingsakkoord 2027-2030 nog wordt voorbereid (besluitvorming in Q1-2027), borduurt deze ontwerpbegroting voort op de huidige opgaven in de MRE-begroting 2026. Nieuw is de opname van het, per 1 januari 2026 gestarte, MRE-Realisatiebedrijf in de MRE ontwerpbegroting 2027.

De vier gemeenschappelijke regelingen, Veiligheidsregio Brabant Zuidoost (VRBZO), GGD Zuidoost-Brabant (GGD), Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) en MRE, bieden, zoals gebruikelijk, gemeenteraden de mogelijkheid om informatie in te winnen over de betreffende begrotingen. Deze regionale bijeenkomst is gehouden op 15 april 2026.

3. Beoogd effect

Een zienswijze naar voren brengen op de conceptbegroting 2027 MRE. Daarmee inbreng leveren voor de beraadslaging en besluitvorming in het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur van de MRE.

4. Argumenten

1. *De Deurnense opgaven zijn onlosmakelijk verbonden met de regionale samenwerkingsopgaven en het schaalniveau van de MRE*
De gemeente Deurne is één van de 21 deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling MRE. Onze gemeente staat voor een schaalessprong. In MRE-verband werken we gezamenlijk aan, met oog voor groei in balans, op het versneld bouwen van woningen, mobiliteitshub, regionale fietspaden, een toekomstbestendig energiesysteem, de beschikbaarheid van werklocaties, het meegroeien van het voorzieningenniveau en versterking van ruimtelijke kwaliteit en groenblauwe verbindingen. De samenwerking met de MRE is cruciaal voor het realiseren van onze (bovenregionale) opgaven en voor de samenwerking tussen onze gemeente, de provincie Noord-Brabant en het Rijk.
2. *De MRE-begroting 2027 betreft de eerste begroting van de nieuwe samenwerkingsperiode 2027-2030*
De begroting 2027 betreft de eerste begroting van de nieuwe samenwerkingsperiode 2027-2030. Vooruitlopend op het in voorbereiding zijnde Samenwerkingsakkoord 2027-2030 en het daaruit voortkomende MRE-Werkprogramma 2027. Met deze

ontwerpbegroting borduurt de MRE door op de bestaande koers. Daarbij verschuift de focus binnen de MRE-samenwerking van het maken van visies en beleidsplannen naar het daadwerkelijk realiseren van de afgesproken ambities en opgaven. Niet alleen in 2027, maar ook de jaren daarna. De regionale afspraken hierin zijn leidend. Met uitzondering van de jaarlijkse indexering en aanpassing aan gewijzigde inwoneraantallen veranderen de gemeentelijke bijdragen niet.

3. *De raadstafel21 wordt steeds beter in positie gebracht*

De raadstafel21 heeft een adviesrol richting de AB MRE. Om invulling te geven aan deze rol is het van belang dat de Raadstafel21 tijdig, uniform en consequent wordt geïnformeerd. In de begroting MRE is opgenomen dat de MRE hier uitvoering aangeeft. De Raadstafel wordt tevens betrokken bij de voorbereiding van regionale bijeenkomsten voor de raden van de deelnemende gemeenten. Het is goed te lezen dat de raden steeds meer in positie worden gebracht om invloed te hebben op de MRE-samenwerking.

Het is daarbij ook van belang dat de MRE niet alleen de Raadstafel21 betreft, maar de MRE-samenwerking, alsmede de gezamenlijke opgaven van de regio, blijft uitleggen aan de gemeenteraden en inwoners. Samenwerking en draagvlak vragen om blijvende inzet en wederzijdse betrokkenheid.

4. *De basisfinanciering van het MRE-realisatiebedrijf is niet afkomstig uit de inwonersbijdrage*

Het MRE-realisatiebedrijf is een nieuw element in de MRE-begroting dat dient als hulpmotor voor gemeenten bij de realisatie van de complexe ruimtelijke projecten (regionale sleutelprojecten) die voortkomen uit Rijk-Regio afspraken en de in MRE-verband gemaakte afspraken. De financiering van het MRE-realisatiebedrijf is niet gebaseerd op de inwonersbijdrage, maar op de afspraken in het kader van het convenant-Beethoven met de jaarlijkse bijdrage van het ministerie van Economische Zaken van 1 miljoen euro en cofinancieringsbijdrage vanuit de bestemmingsreserve doorontwikkeling MRE. Ook worden middelen ingezet op basis van specifieke Rijk-Regio afspraken voor de uitvoering van KTM 1 en KTM2. Daarnaast ontvangt de MRE een jaarlijkse bijdrage van ruim 300.000 euro van het Brainport Partnerfonds voor het realiseren van wonen.

5. Kanttekeningen

1. *Het samenwerkingsakkoord 2027-2030 is nog niet vastgesteld.* Gedurende de rest van 2026 wordt samen met de deelnemende gemeente gewerkt aan het MRE-Samenwerkingsakkoord voor de nieuwe bestuursperiode. Besluitvorming daarover vindt plaats in Q1-2027 in het AB van de MRE. Daaraan voorgaand worden de gemeenteraden om hun zienswijze gevraagd. Op basis van het MRE-Samenwerkingsakkoord en de MRE-begroting 2027 wordt op dat moment het MRE-werkprogramma 2027 aan het AB-MRE voor besluitvorming voorgelegd.

Als het nieuwe samenwerkingsakkoord en het werkprogramma alsnog leiden tot een financieel effect op deze primaire begroting, zal een begrotingswijziging worden opgesteld. Indien daarbij sprake is van een voorstel voor wijziging van de inwonersbijdrage, dan zal deze begrotingswijziging conform de GR MRE voor zienswijze aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten worden voorgelegd.

6. Financiën

De bijdrage van de 21 deelnemende gemeenten (inwonerbijdrage) aan de MRE-begroting bestaat uit vier onderdelen: 'regionale opgaven', 'basisfinanciering (meerjarenfinanciering Brainport Development', 'Stimuleringsfonds' en 'Regionaal Historisch Centrum Eindhoven'.

Deze financiële bijdrage (m.u.v. het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven) wordt verrekend op basis van de inwoneraantallen van de deelnemende gemeenten en kan worden onderverdeeld in diverse onderdelen:

- Regionale opgaven – 48%
- Brainport Development – 31%
- Stimuleringsfonds – 21%

De MRE-organisatie draagt de verantwoordelijkheid voor de organisatie en proces van de basisfinanciering Brainport Development. Via de begroting van de MRE wordt het MRE-deel (de inwonersbijdrage van de 21 gemeenten), op basis van het meerjarenplan voor Brainport Development vastgelegd. MRE-fungeert als betaalautoriteit. Deze middelen worden vervolgens op jaarbasis toegekend op basis van een uitgewerkt jaarplan en financiering.

Specifiek voor Deurne:

Indexering

De gemeentelijke bijdragen voor de begrotingsonderdelen Regionale Opgaven, Basisfinanciering Brainport Development NV en RHCE worden jaarlijks geïndexeerd op basis van de voor de 4 gemeenschappelijk regelingen geldende indexeringsmethodiek. De inwonerbijdrage voor het Stimuleringsfonds wordt zoals gebruikelijk niet geïndexeerd. Voor het begrotingsjaar 2027 is het indexeringspercentage door het AB-MRE (besluit 17 december 2025) conform de overeengekomen methodiek vastgesteld op 2,85% (2026: 4,5%).

In de voorliggende begroting (zie blz 8) is opgenomen dat "*Naar aanleiding van de begroting 2026 en de ingediende zienswijzen door de verschillende raden is de indexeringsmethodiek door een werkgroep bekeken. Naar verwachting zal rond 1 juli 2026 een besluit genomen worden welke systematiek voor het bepalen van de index gaat gelden. Deze begroting is nog opgesteld volgens de huidige vigerende systematiek*". Vooralsnog wordt voorgesteld om bij de nieuwe systematiek de oude systematiek te handhaven met een aantal aanscherpingen. Dit zal indien daartoe wordt besloten niet leiden tot een ander indexeringspercentage voor 2027.

Mutatie inwonertallen

Naast de indexering wordt in de opbouw van de begroting 2027 van de MRE, en de daartoe behorende inwonerbijdrage van de 21 deelnemende gemeenten, de mutatie in het aantal inwoners van de regio ten opzichte van de begroting 2026 verrekend. Dit gebeurt voor alle van de hierboven genoemde begrotingsonderdelen. Het aantal inwoners van de totale regio per peildatum 1-1-2026 bedraagt 819.117 (1/1/25: 816.413), een stijging met 2.704 (2025: 7.233) inwoners ten opzichte van het jaar daarvoor.

Paragraaf weerstandvermogen en risicomanagement.

Op basis van de in de begroting opgenomen kengetallen kan worden geconcludeerd dat de financieringsstructuur van de Metropoolregio Eindhoven gezond is, maar dat de exploitatie geen ruimte biedt om structurele tegenvallers op te vangen.

De inwonerbijdrage voor de gemeente Deurne bedraagt in totaal 586.172 euro. Dit is voor het MRE 11.000 euro hoger dan de vorige begroting en voor het RHCE (Regionaal Historisch Centrum 29.000 euro meer dan de vorige begroting).

7. Juridische aspecten

De Wet gemeenschappelijke regeling is hierbij van toepassing omdat de GR MRE hieronder valt. Dit houdt onder andere in dat de gemeenteraad in staat gesteld wordt om een zienswijze af te geven.

8. Relatie raadsprogramma

De MRE en voorliggende begroting raakt alle thema's in het raadsprogramma. Zie hiervoor ook argument 1 in dit raadsvoorstel.

9. Communicatie en participatie

De concept zienswijze wordt aan de raad aangeboden. Na vaststelling van de zienswijze wordt de zienswijzebrief aan de MRE verzonden. Communicatie over de begroting van de MRE wordt in het beginsel verzorgd door de MRE.

10. Vervolg en evaluatie

Het DB MRE heeft de 21 gemeenten gevraagd om uiterlijk 8 juni a.s. een zienswijze op de conceptbegroting 2027 kenbaar te maken.

Op 16 april organiseerden MRE, GGD, ODZOB en VRBZO (de 4 regionale GR-en) een informatiebijeenkomst voor alle raadsleden. Voorafgaand aan deze bijeenkomst is door de 4 GR-en de gelegenheid geboden om technische vragen te stellen.

De zienswijzen op de conceptbegroting worden door het Dagelijks Bestuur MRE verwerkt in een regionale zienswijzennota. Deze nota wordt betrokken bij de behandeling van de begroting in de MRE Commissie van Advies voor Financiën van 24 juni en bij de besluitvorming door het Algemeen Bestuur op 1 juli 2026.

Burgemeester en wethouders van Deurne,

De secretaris,

R.R.M. Halffman

De burgemeester,

G.T. Buter